

# Juudan perheen vaiheet ennen Egyptiin muuttoa

Tämä artikkeli käsittelee erityisesti Juudan pojan Pereksen ja tämän poikien syntymisen ajankohtaa, missä vaikuttaa olevan ristiriitoja Raamatun kertomuksissa. (1Ms 38; 46:12.)

## ***Ristiriitoja ja virheitä Jaakobin ja Juudan perheiden kertomusten ajoituksessa***

Jaakobin ja Juudan perheiden ajoituksessa on Raamatun kertomuksessa jokin virhe tai joitakin virheitä. Juudan perhe ei ole voinut kasvaa niin suureksi, että Pereksen pojat Hesron ja Haamul olisivat olleet mukana siinä joukossa, mikä muutti Egyptiin. Silti heidät mainitaan luettelossa ja on laskettu muuttaneiden joukkoon. (1Ms 46:12,26,27.) Kirjoittajan kertomuksen mukaan he eivät ole kuitenkaan edes syntyneet ennen Egyptiä, joten ainoa selitys ilman ristiriitaa olisi se, että he syntyivät vasta Egyptissä. Kokeilin silti erilaisia tulkintoja myös siten, että he kuitenkin olisivat syntyneet Kanaanin maassa ennen Egyptiin muuttoa ja tein siitä tämän artikkeli sekä lopussa viitteenä mainitut tekstit.

Raamatun kertomusten mukaiset ajoitukset ovat selitettynä yksinkertaisesti seuraavassa selonteossa.

Juuda meni naimisiin aikaisintaan samana vuonna, milloin Joosef myytiin orjaksi (1Ms 37-38)

### **Joosef Egyptissä ennen Israelin muuttoa Egyptiin**

Joosef Egyptissä orjana ja vankilassa	13
<u>7 hyvää ja 7 laihaa vuotta faraon hovissa ja hallitsijana</u>	<u>14</u>
<b>Yhteensä</b>	<b>27 vuotta</b>

### **Juudan perheen aika Kanaanissa**

Kolme poikaa syntyvät ja kaksi kuolee, arviolta aikaa kului	21 vuotta
<u>Peres syntyy ja avioituu ja saa kaksi poikaa ennen Egyptiin lähtöä, noin</u>	<u>21 vuotta</u>
<b>Yhteensä</b>	<b>42 vuotta</b>

Se, mitä saattoi tapahtua Juudan ja Pereksen perheessä arviolta 42 vuoden aikana, tapahtui Raamatun ilmoituksen mukaan 27 vuodessa. Tässä on siten selvästi ristiriita eikä Raamatun kertomus voi pitää paikkaansa tältä osin. Onko virhe sitten alkuperäisen kirjoittajan, sitä edeltävän kadonneen historiankirjoituksen, suullisen perimätiedon vai myöhemmän kopioitsijan tekemä – sitä ei tiedetä. Se vain voidaan nähdä, että tällainen epäloogisuus ja virhe ajoituksissa on olemassa.

Jotta olisin saanut ajoitukset täsmäämään sen mukaan kuin ne on ilmoitettu vuoden 1933 Raamatun käännöksessä ja monissa muissa käännöksissä, niin kysyin yli puolelta tusinalta sanan opettajalta ja pastorilta sekä lukuisilta maallikoilta, minkä ikäisenä Juudan aikana pojat katsottiin naimaikäisiksi. ("täysikasvuinen" ,1Moos 38:11,14.) En saanut mitään varmaa vastausta, mutta ikärajoiksi esitettiin 12-13 vuotta, jolloin juutalaisen lain mukaan poika on uskonnollisesti ja moraalisesti vastuullisessa iässä. (Bar Mitzvah perinne) Sitten annettiin iäksi 20 vuotta tai enemmän, mikä oli sotakelpoisen miehen ikävaatimus Israelin armeijassa Mooseksen ajoista eteenpäin. (4Moos 1)

Jos Juudan pojat olisivat menneet naimisiin 12-vuotiaina, niin ongelma kutakuinkin poistuisi, koska Eer ja Oonan olisivat ehtineet avioitua Taamarin kanssa ja kuolla sekä Seela olisi tullut naimaikäiseksi samoihin aikoihin, kun Taamar yhtyi lopulta appeensa Juudaan ja sai hänestä kaksoset Pereksen ja Serahin. (1Moos 38:3-14) Kuitenkaan Joosef ei ollut naimisissa 17-vuotiaana ja muutenkin noin nuori avioitumisen ikä on vastoin kaikkia Raamatun muita kertomuksia. (1Moos 37:2; 46:46-52.) Sen sijaan 20 vuotta ei ole vielä välttämättä alin mahdollinen naimikä, vaikkakaan kovin moni ei varmasti ennen sitä ikävuotta ole Raamatun henkilöistä tai sen kirjoitusten syntymisen aikana naimisiin menneet.

Näin ollen on melko varmaa, että ensimmäisen Mooseksen kirjan kirjoittaja on tehnyt virheen ajoituksissa johtuen joko suullisen perimätiedon virheestä, omasta virheestään tai myöhemmän kopioijan tekemästä virheestä. Toinen vaihtoehto on se, että Pereksen pojat Hesron ja Haamul syntyivät vasta Egyptissä eivätkä jo Kanaanin maassa, vaikka teksti viittaa siihen, että he olisivat syntyneet jo Kanaanin maassa. (1Moos 46:12.) Tällä tavalla selitettynä kertomuksessa ei olisi niin suurta ristiriitaa kuin nyt on, vaikka silloinkin Eerin ja Oonanin on täytynyt avioitua Taamarin kanssa hyvin nuorina, alle 20-vuotiaina.

## ***Raamatun ristiriidat vai korjattu tulkinta?***

Raamatun historiallisissa kertomuksissa on joitakin sisäisiä ristiriitoja ja virheitä, mitkä eivät vähennä Raamatun arvovaltaa Jumalan erityisenä ilmoituksena ja sanana. Nämä ristiriidat ja virheet ovat ajoituksissa, tapahtumajärjestyksen kuvaamisessa, lukumäärissä, paikan ja henkilöiden nimissä, sukuluetteloissa ja muissa vähämerkityksisissä kohdissa. Ne eivät tee tyhjäksi Raamatun tärkeimmän ilmoituksen totuusarvoa: Jeesus Kristus, Jumalan Poika, on kärsinyt ja kuollut puolestamme Golgatan ristillä ja noussut ylös kuolleista evankeliumien sanan mukaan, niin että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta ja perii iankaikkisen elämän Jumalan luona taivaassa. Syntimme ovat kerta kaikkiaan sovitettut ja velkamme on maksettu Jeesuksen Kristuksen kalliilla sovintoverellä, niin ettei Jeesukseen uskovia rangaista synneistä vaan me saamme autuuden periä yhdessä muiden pyhitettyjen kanssa.

Raamatun historiallinen sanoma on myös hyvin luotettavaa vähäisistä virheistä huolimatta, mitä kertomuksissa esiintyy. Näitä virheitä voidaan korjata sitä mukaa kuin niitä löytyy ja oikea tieto on varmistettu. Korjaukset voidaan tehdä Raamatun marginaaleihin ja selitystekokset antavat niistä selvemmän kuvauksen.

Se, että tällaisia vähämerkityksisiä virheitä esiintyy historian kirjoituksessa, ei kumoa Raamatun profetioiden ja suoran Jumalan puheen merkitystä Jumalan sanana. Kaikki kirjaopieettojen ja apostolien suorat profetiat ovat niin ja aamen, ja suurin osa niistä on jo toteutunut historian saatossa lopun osan odottaessa vielä täyttymystään. Myös Herran nimessä puhuneiden enkelten ja profeettain sekä apostolien moraaliset opetukset ovat puhdasta Jumalan sanaa käännös- ja kopiointivirheitä lukuunottamatta. Näitäkin valitettavasti löytyy, joten joudumme olemaan tarkkoja, kun tutkimme sanaa, ettemme tee mitään oppeja virheiden varaan.

Tässä kirjoituksessa puretaan perusteellisesti ensimmäisen Mooseksen kirjan kuvausta Jaakobin, Juudan ja Pereksen perheen vaiheista ennen Israelin muuttoa Egyptiin. Siinä kuvauksessa on joitakin tai jokin virhe, mikä estää laittamasta tapahtumia aikajärjestykseen Raamatun kuvauksen mukaan ilman sisäistä ristiriitaa. Jotta Raamatun sana olisi uskottavampaa, on viisainta luopua virheistä, mitä siellä on, ja yrittää löytää jokin ratkaisu, millä pystytään kuvaamaan tapahtumia mahdollisimman totuudenmukaisesti siten kuin ne olisivat voineet todella sattua. Tämä kirjoitus on yksi yritys muiden joukossa, missä pyritään löytämään totuus Jumalan sanan ilmoituksesta ja Jeesuksen Kristuksen sukuluettelon yhdestä kantaisästä, Juudasta ja tämän perheestä. (Matt 1:1-17; Luuk 3:23-38.)

Jeesuksen Kristuksen syntymiseen liittyvissä sukuluetteloissa on joitakin sisäisiä ristiriitoja ja osa niistä on Raamatun tutkijoiden tunnustuksen mukaan inhimillisiä virheitä, mitkä ovat sattuneet joko kopioitaessa tekstiä tai sitten kirjoittajat ovat tehneet ne tahallaan. Näin esimerkiksi Matteuksen tapauksessa, kun hän on jättänyt pois kolme kuningasta luettelostaan: Ahasja, Jooas ja Amasja. (1Matt 1:8,9; 1Aik 3:11,12.)

Voit lukea lisää Jeesuksen sukuluetteloiden analyysia artikkelistani "[Jeesuksen Kristuksen sukupuu](#)". Nyt on aika käydä tutkimaan käsillä olevaa aihetta Jaakobin ja erityisesti Juudan perheiden vaiheista ennen Israelin muuttoa Egyptiin.

## ***Vuoden 1933 käännöksen mukainen ajoitus***

Esitän tähän alkuun vuoden 1933 käännöksen ja muiden perinteisten käännösten mukaisen taulukon siitä, mitä Jaakobin ja Juudan perheiden vaiheista on kerrottu Raamatussa. Huomaat taulukon toisesta osasta (B), etteivät Pereksen pojat Hesron ja Haamul ole voineet syntyä Kanaanin maassa ennen muuttoa Egyptiin, jos Raamatun kuvaus on kirjaimellisesti paikkansa pitävä. Silti heidät mainitaan muuttajien joukossa. (1Ms 46:12.) Yksinkertaisin tapa päästä eroon tästä ristiriidasta olisi sanoa, että he syntyivät vasta Egyptissä, vaikka heidät on merkitty Israelin kanssa matkanneiden henkilöiden joukkoon. Tämä ei ole kuitenkaan perusteltu tapa tulkita Raamattua, ellei löydy mitään todisteita siitä, että juuri tämä yksi kohta olisi virheellisesti esitetty. Itse asiassa Hesron ja Haamul mainitaan muuttaneiden joukossa myös uuden liiton teksteissä, koska he sisältyvät siihen lukumäärään, jotka muuttivat Egyptiin. (Apt 7:14; vrt. 1Ms 46:26,27.)

Tässä on taulukko, mistä käy ilmi, etteivät Hesron ja Haamul ole voineet mennä Egyptiin yhdessä Israelin kanssa, jos vanha käännös ja sen tulkinta on oikein tehty.

**Taulukko 1A: Jaakobin ja Juudan perheen vaiheet ennen Egyptiin lähtöä perinteisten Raamatun käännösten mukaan**

Aika luomisesta lukien			Ikä					
alku	loppu	Tapahtuma/ nimi	lisak	Jaakob				Raamattu
2108		<b>Jaakob syntyi</b>	60					1Ms 25:20-26; 47:9,28
2148		Eesaun heettiläiset vaimot	100	40				1Ms 26:34,35
2181	arvio	petoksella esikoisoikeus (ikä?)	133	73				1Ms 27 (lisak vanha j.1)
2182		Laabanin luokse (ikä?)	174	74				1Ms 28-29; 26:34,35
alku	loppu	Tapahtuma/ nimi	vuosia	Leea	Silpa	Bilha	Raakel	Raamattu
2182	2189	Palvelee 7 vuotta Laabania	7					1Ms 29:14-29
2189	arvio	Ruuben syntyy	1	Ruuben				1Ms 29:30-32
2190	arvio	Simeon syntyy	2	Simeon				1Ms 29:33
2191	arvio	Leevi syntyy	3	Leevi				1Ms 29:34
<b>2192</b>	<b>arvio</b>	<b>Juuda ja Daan syntyvät</b>	4	<b>Juuda</b>		Daan		1Ms 29:35; 30:1-6
2193	arvio	Naftali ja Gaad syntyvät	5		Gaad	Naftali		1Ms 30:7-11
2194	arvio	Asser ja Isaskar syntyvät	6	Isaskar	Asser			1Ms 30:12-18
2195	arvio	Sebulon ja <b>Joosef</b> syntyvät	7	Sebulon			<b>Joosef</b>	1Ms 30:20,22-25
2196	2202	Diina syntyy, 6 vuotta palvelua	6	Diina				1Ms 30:21; 31:38,41
		Benjamin syntyy myöhemmin					Benjamin	1Ms 35:14-20

Yhteensä 20 vuotta Laabanin luona, 14 vuotta vaimojen saamiseksi ja 6 vuotta karjan saamiseksi (14+6=20 tai 7+7+6=20 v.)

Taulukko jatkuu seuraavalla sivulla.

Aika luomisesta lukien			Ikä					
alku	loppu	Tapahtuma/ nimi	lisak	Jaakob	Juuda	Diina	Joosef	Raamattu
2202		Eesau ja Jaakob sopivat	154	94	10	6	7	1Ms 33 (lapset pieniä j.13)
2202	2208	Sukkotissa ja Sikemissä						1Ms 33:17-20, arvio
2208	arvio	Diina raiskataan Sikemissä	160	100	16	12	13	1Ms 32-34, pojat aikuisia
2208	arvio	Beetelissä						1Ms 35:1-13
2209	arvio	Raakel kuolee Benjaminin synnytykseen						1Ms 35:14-20
2209	2212	Hebroniin→Joosef orjaksi	161	101	17	13	14	1Ms 35:21-29
<b>2212</b>	arvio	<b>Juuda naimisiin (ikä?)</b>			20			1Ms 38:1,2, kotiin paluun jlk
<b>2212</b>		<b>Joosef orjaksi 17-v.</b>	164	104	20	16	17	1Ms 37
2216	arvio	Eer, Oonan ja Seela syntyneet?			24			1Ms 38:3-5,11,14 (ikäero)
<b>2225</b>		<b>Joosef faraon hoviin 30-v.</b>						1Ms 41:41-46
2225	2225	.hallitsee ennen 7 hyvää vuotta						1Ms 41:46(?) <b>arvio</b>
2230	arvio	Eer kuolee (ikä?)			38			1Ms 38:3-6
2231	arvio	Oonan kuolee (ikä?)			39			1Ms 38:6-11
2233	arvio	Juudan vaimo kuolee			41			1Ms 38:12
2233	arvio	Sela täysikasvuinen (ikä?)			41			1Ms 38:11-14
<b>2233</b>	arvio	<b>Peres</b> syntyy			41		38	1Ms 38:13-30
	2225	Manasse ja Efraim syntyneet						1Ms 41:45,50-52
2225	2232	7 hyvää vuotta						1Ms 41:47-53
<b>2228</b>		<b>lisak kuolee 180-vuotiaana</b>	2228	120	36		33	1Ms 35:28,29
2232	<b>2239</b>	7 nälkävuotta						1Ms 41:54-57; 47:13-26
2234	arvio	1. viljanhakumatka						1Ms 42
<b>2254</b>	arvio	<b>Hesron ja Haamul</b> syntyneet						1Ms 46:12
2236	arvio	2. viljanhakumatka						1Ms 43
<b>2238</b>	<b>2255</b>	<b>Jaakob Egyptiin 130-v</b>	190	130	46		43	1Ms 47:9,28
2238	2255	.Joosef elättää Israelia						1Ms 47:11,12,27
	2255	<b>Jaakob kuoli 147-v</b>						1Ms 47:28

Seuraavalla sivulla on vielä eritelty joitakin Juudan perheen aikoja.

**Taulukko 1B: Juudan perheen aikoja.**

vuosi		Kanaan	Ikä					
		aika	Juuda	Eer	Oonan	Seela	Peres	Haamul
2192	Juuda syntyy		0					
2195	Joosef syntyy		3					
<b>2212</b>	Juuda naimisiin		20					
2213	Eer syntyy		21					
2214	Oonan syntyy		22	1				
2216	Seela syntyy		24	3	2			
2230	Eer kuolee		38	17	16	14		
2231	Oonan kuolee		39		17	15		
2233	Juudan vaimo kuolee		41			17		
2233	Seela naimaikäinen		41			17		
2233	Peres syntyy		41			17		
2238	Juudan perhe Egyptiin		46			22	5	
	Perheen aika Kanaanissa ennen Egyptiä	<b>26</b>						
2238	Pereksen ikä Egyptiin muuton aikana						<b>5</b>	
2254	Haamulin ikä Egyptiin muuton aikana (Hesronin veli)							<b>-16</b>

Taulukosta huomaa, että Peres olisi ollut vain viisi vuotta vanha mennessään Egyptiin. Hesron ja Haamul eivät olisi vielä syntyneet, vaikka heidät mainitaan muuttajien joukossa ja on laskettu mukaan lukuihin. (1Ms 46:12,26,27.)

Käsittelen tämän jälkeen yleisellä tasolla Raamatun kertomusta ja eri käännösvaihtoehtoja. Koetan selvittää niiden avulla ja tekemällä joitakin lisäoletuksia sitä, miten kertomus tulisi tulkita, jotta se on voinut todella tapahtua siten ja sillä ajoituksella kuin on kirjoitettu. Liitän kirjoitukseni loppuun yhden taulukon, miten Raamatun kertomus voidaan tulkita siten, että Hesron ja Haamul olisivat syntyneet ennen Egyptiin muuttoa niin kuin kirjoitukset näyttävät osoittavan.

## **Jaakob saa poikia Harranissa enonsa Laabanin luona**

Israelin kantaisä Jaakob sai 12 poikaa neljälle eri vaimolle, joista Leea sai kuusi ja vielä yhden tyttären, Diinan. (1Ms 29:29-30:25; 35:15-20.) Juuda oli Leean neljäs poika ja syntyi Harranissa Jaakobin enon aramilaisen Betuelin luona. (1Ms 28:5,10.) Jaakob palveli enoaan Laabania 14 vuotta saadakseen Leean ja Raakelin vaimoksi itselleen, ja sen lisäksi 6 vuotta saadakseen karjaa Laabanilta. (1Ms 31:38,41.) Näin aikaa Laabanin luona kului yhteensä 20 vuotta.

1. Jaakob yhteensä 20 vuotta Laabanin luona. (1Ms 31:38,41.)
  - 1.1. vuosia 14 saadakseen Laabanin molemmat tyttäret vaimoikseen.
    - 1.1.1.vuosia 7 saadakseen vaimokseen Leean.
    - 1.1.2.vuosia 7 saadakseen vaimokseen Raakelin.
  - 1.2. vuosia 6 saadakseen itselleen karjaa.

Useimpien englannin- ja suomenkielisten käännösten mukaan Jaakob sai Leean ja Raakelin vaimoikseen vasta sen jälkeen, kun oli palvellut Laabania ensin 7 vuotta. (1Ms 29:15-29.) Sellaisia täytesanoja kuin "Sen jälkeen", "sillä" ja "nyt" ei ole kuitenkaan hepreankielen alkutekstissä vaan ne ovat kääntäjien tekemiä lisäyksiä ja oletuksia. (1Ms 29:21.) Sen vuoksi tämä vuoden 1933 käännös on osaksi tulkintaa ja voi olla virheellinen samoin kuin muut vastaavalla tavalla tehdyt käännökset.

### 1Mooseksen kirja:

29:21 Sen jälkeen Jaakob sanoi Laabanille: "Anna minulle vaimoni, sillä aikani on nyt kulunut umpeen, mennäkseni hänen tykönsä."

Annan myöhemmin tämän luvun lopussa vaihtoehtoisen käännöksen tälle ja sitä ympäröiville jakeille.

Raamatun ilmoittamien aikojen yhteensovittaminen tuntuu mahdottomalta, jos Jaakob olisi palvellut ensin 7 vuotta Laabania ja saanut vasta sen jälkeen Leean ja Raakelin vaimoiksi itselleen, jotka sitten synnyttivät orjattariensa kanssa hänelle 11 poikaa vajaan 7 vuoden aikana. Näinhän asia pitäisi ymmärtää, koska Jaakob oli yhteensä 20 vuotta Laabanin luona (7+7+6=20): 7 vuoden jälkeen hän sai vaimot, seuraavien 7 vuoden aikana syntyivät kaikki pojat hänelle ja viimeiset 6 vuotta hän ansaitsi itselleen karjaa palkaksi siitä työstä, mitä oli tehnyt Laabanille.

Tutkin tässä kirjoituksessani myös sitä vaihtoehtoa, että Jaakob olisi saanut Leean vaimokseen heti silloin, kun meni Laabanin luokse eli sen 20 vuoden ajanjakson alussa. Näin on voinut tapahtua, sillä se sopii paremmin Raamatun kokonaisilmoituksen kanssa yhteen. Jaakob sai heti Leean vaimokseen ja tämä alkoi synnyttää hänelle poikia. Sitten niiden 7 vuoden jälkeen, mitkä kuuluivat Leean saamiseksi, Laaban antoi Jaakobille vaimoksi myös toisen tyttärensä, Raakelin.

Hepreankielen perfekti voidaan ymmärtää joissakin tapauksissa tulevaa aikaa koskeväksi, vaikka onkin verbin mennyt aikamuoto. [Lähde: [Blue Letter Bible, Thayer's Lexicon](#) kohdat 1d) ja 2d).] Näin esimerkiksi silloin, kun puhutaan lupauksesta tai sopimuksesta, mistä Jaakobin ja Laabanin välillä oli kysymys. Perfektiä voidaan käyttää myös tapahtumasta, joka on täyttynyt tulevaisuudessa toisen tapahtuman näkökulmasta tarkasteltuna. Tällainen lause on esimerkiksi tämä:

"Kylvän hyvää siementä, kunnes Jumala on saanut (perfekti) siitä runsaan sadon."

Näin voidaan sanoa, kun puhutaan tulevaisuudessa täyttyvästä profetiasta ja tarkastellaan sitä nykyhetkestä sekä siirretään tällä hetkellä meneillään oleva ja jatkuva siemenen kylvö tulevaisuuden hetkeen, mistä hetkestä käsin tarkastelija katsoo asioita taaksepäin. Käytetty aikamuoto sadonkorjuusta on perfekti eli mennyt aikamuoto, mutta se kuvaa meneillään olevan tapahtuman seurauksia: tulevaisuudessa täyttymyksensä saavaa tapahtumaa eli sadonkorjuuta.

Hepreankielen imperfekti voi niin ikään viitata futuuriin eli tulevaisuuteen: tapahtumaan, mikä ei ole vielä edes alkanut eikä ole siten loppuun saatettu. Suomenkielessä tulevaisuuteen viittaava imperfekti tulisi kääntää joissakin tapauksissa konditionaalissa, mikä ilmaisee sopimuksen ehdon täyttymistä, jotta jokin asia saavutettaisiin ja saatettaisiin loppuun tulevaisuudessa. Asiaa tarkastellaan toisin sanoen nykyhetkessä tulevaisuuteen katseet siirtäen, niin että tarkastelija näkee tulevaisuudessa loppuun saatetun tehtävän ja puhuu menneessä aikamuodossa tapahtumasta, mikä on kuitenkin vasta edessäpäin. Näin siis silloin, kun on kyse jonkin ehdon täyttymisestä esimerkiksi sopimuksessa, jollaisen Jaakob ja Laaban solmivat. Esimerkkilause olisi vaikka tällainen:

"Minä **palvelen** (Qal imperfekti) sinua seitsemän vuotta saadakseni Raakelin, nuoremman tyttäresi." (1Ms 29:18.)

Voit lukea lisää hepreankielen imperfektin moninaisista merkityksistä ja tulkinnan vivahteista [Blue Letter Biblesta](#). [kohdat 3,4 ja 5]

Kun Raamatussa on suomenkielessä mennyt aikamuoto, niin se ei välttämättä viittaakaan jo päättyneeseen menneeseen asiaan vaan voi viitata myös tulevaisuuteen. Tästä johtuen on mahdollista tulkita Raamattua väärin. Niin on voinut tapahtua myös Jaakobin naimisiin menoa ja poikien syntymisen aikaa määriteltäessä.

Edellä mainitut kieliopilliset seikat ja aikamuodot huomioiden Jaakobin ja Laabanin keskustelu voidaan kääntää seuraavasti: (tärkeät verbit on lihavoitu ja niiden aikamuodot on mainittu suluissa)

#### 1. Mooseksen kirja:

**29:14** Ja Laaban sanoi hänelle: "Niin, sinä olet minun luutani ja lihaani." Ja hän asui hänen luonaan kuukauden päivät.

**29:15** Ja Laaban sanoi Jaakobille: "Olet tosin sukulaiseni, mutta **oletko palvellut** (Qal perfekti) silti minua palkatta? Sano minulle, mikä on palkkasi oleva."

**29:16** Mutta Laabanilla oli kaksi tytärtä; vanhemman nimi oli Leea, nuoremman nimi oli Raakel.

**29:17** Ja Leealla oli sameat silmät, mutta Raakelilla oli kaunis vartalo ja kauniit kasvat.

**29:18** Ja Jaakob rakasti Raakelia; niin hän sanoi: "Minä **palvelen** (Qal imperfekti) sinua seitsemän vuotta saadakseni Raakelin, nuoremman tyttäresi."

**29:19** Laaban vastasi: "Parempi on, että annan hänet sinulle, kuin että antaisin hänet jollekin toiselle; jää luokseni."

**29:20** Jaakob **olisi palveleva** (Qal imperfekti) seitsemän vuotta saadakseen Raakelin, ja *ne näyttivät hänen silmissään kuin yhdeltä päivältä sen rakkauden vuoksi, mikä hänellä oli häntä*

*kohtaan.*

29:21 Jaakob sanoi Laabanille: "Anna minulle vaimoni, jotta **täyttäisin** (Qal perfekti) päiväni ja **ottaisin** (Qal imperfekti) hänet tyköni."

29:22 Silloin Laaban kutsui kokoon kaikki sen paikkakunnan asukkaat ja laittoi pidot;

29:23 mutta illalla hän otti tyttärensä Leean ja vei hänet hänen luokseen; ja hän yhtyi häneen.

29:24 Ja Laaban antoi orjattarensa Silpan tyttärellensä Leealle orjattareksi.

29:25 Aamulla hän näki, että se oli Leea. Ja hän sanoi Laabanille: "Mitä oletkaan minulle tehnyt? Minähän **olen palvellut** (Qal perfekti) sinua Raakelin vuoksi! Miksi **olet pettänyt** (Piel perfekti) minut?"

29:26 Laaban vastasi: "Ei ole meidän maassamme tapana antaa nuorempaa ennen vanhempaa.

29:27 Vietä *tämä vuosiviikko (seitsemän vuotta)* loppuun **antaaksemme** (Qal imperfekti) palveluksestasi toisenkin **palveltuasi** (Qal imperfekti) toiset seitsemän vuotta."

29:28 Ja Jaakob **teki** (Qal imperfekti) niin ja **täytti** (Piel imperfekti) *vuosiviikon* ja hän antoi myös tyttärensä Raakelin tälle vaimoksi.

29:29 Ja Laaban antoi orjattarensa Bilhan tyttärellensä Raakelille orjattareksi.

Hepreankielen viikkoa tarkoittava sana (1Ms 29:27,28) voi tarkoittaa myös *vuosiviikkoa* eli *seitsemää vuotta*. (shabuwah, Dan 9:24-27.) Riippuen siitä, miten sana on translitteroitu masoreettiseen tekstiin vain konsonantit sisältävästä käsikirjoituksesta (masoreettinen teksti sisältää vokaalimerkinnot, mutta alkuteksti ei), sana voi tarkoittaa jopa kahta viikkoa (tai kahta vuosiviikkoa). (3Moos 12:5.) Jos sana "shabuwah" tarkoittaa vuosiviikkoa tai kahta vuosiviikkoa Jaakobin palvelusvuosista puhuttaessa, niin se tarkoittaisi sitä, että hänen oli palveltava seitsemän tai neljätoista vuotta saadakseen Leean lisäksi myös Raakelin itselleen. (1Ms 29:27,28.) Laaban ei puhuisikaan siten hääviikosta vaan niistä vuosista, mitkä Jaakobin piti sopimuksen mukaan palvella yhtä tytärtä kohti.

Tämä tulkinta on sikäli huono, että itämailla palkka maksettiin yleensä vasta työn jälkeen eikä sitä ennen. (vrt. Matt 20:1-16.) Sen vuoksi ja aiemmin tuntemattoman käännöstävän vuoksi tämä tulkintani on kyseenalainen, mutta sopii kuitenkin paremmin Jaakobin lasten ikien määritykseen kuin toinen tulkinta, jonka mukaan kaikkien 11 pojan on täytynyt syntyä niiden vajaan 7 vuoden aikana, mitkä seurasivat ensimmäistä 7 vuotta Laabanin luona. (7+7+6=20, 1Ms 31:38,41.) Mitä etukäteen maksettuun palkkaan tulee, niin vanhakaan käännöstapa ei vapauta meitä siitä, mikä paljastuu meille seuraavaksi.

Yleisen ja perinteisen käännöksen mukaan tapahtui siis niin, että Jaakob teki ensin 7 vuotta työtä saadakseen Raakelin itselleen. Laaban petti kuitenkin hänet ja antoi Leean mennä pimeään teltaan, missä Jaakob yhtyi vaimoonsa. Sitten vietettiin *hääviikko* loppuun ja Jaakob sai myös Raakelin vaimokseen sen *hääviikon* jälkeen. Tässäkin on siis ajateltu niin, että palkka olisi maksettu toisen vaimon kohdalla etukäteen tai sitten on ajateltu, että Raakelin poika Joosef ja Raakelin palvelijattaren Bilhan lapset Daan ja Naftali syntyivät viimeisen 6 vuoden aikana. (7 vuotta Leean saamiseksi + 7 vuotta muiden poikien syntymä + 6 vuotta Daanin, Naftalin ja Joosefin syntymiseen)

Jaakob kertoi olleensa 20 vuotta Laabanin luona ja niistä 14 vuotta saadakseen vaimot ja 6 vuotta ansaitakseen karjaa (14+6=20 tai 7+7+6=20). (1Ms 31:38,41.) Pojat ovat siten syntyneet joko jälkimmäisen 7 vuoden aikana tai yhteensä 14 ensimmäisen vuoden aikana, kun seurataan kertomusta tarkasti hepreankielen eri tulkintojen mukaan. (1Ms 29:30-30:25.) Kertomus poikien syntymästä tukee näkemystä, jonka mukaan pojat syntyivät 14 vuoden aikana ja vielä siten, että Raakelin poika Joosef syntyi paljon myöhemmin kuin muut pojat, koska Jaakob sai hänet "vanhalla iällä". (1Ms 37:3.) Muista pojista ei tällaista sanota ja jos Joosefin ja muiden poikien ikäeroa olisi vain 1-6 vuotta, niin jae 1Ms 37:3 tuntuisi kummalliselta.

"Ja Israel rakasti Joosefia enemmän kuin kaikkia muita poikiensa, koska hän oli syntynyt hänelle hänen vanhalla iällensä, ja hän teetti hänelle pitkäliepeisen, hihallisen ihokkaan." (1Ms 37:3)

Tätä jaetta ei ole tosin pakko ymmärtää siten, että Jaakob rakasti Joosefia enemmän kuin muita, **koska** tämä oli syntynyt hänen vanhalla iällään ja se olisi jotenkin erottava tekijä muihin poikiin nähden. On nimittäin niin, että Benjamin syntyi vielä paljon myöhemmin, koska Leean tytär Diina ehdittiin raiskata sitä ennen ja Jaakobin pojat tappoivat hänet raiskanneen Sikemin kaupungin miehet ja ryöstivät kaupungin. (1Ms 34-35.) Jaakobin lapset olivat vielä pieniä, kun hän lähti Laabanin luota (1Ms 33:13.), mutta olivat varttuneet täysikasvuiseksi (ainakin osa heistä) Sikemiin tultaessa. Näin ollen jae 1Ms 37:3 voi olla pelkästään yleistä kerrontaa, että Israel eli Jaakob rakasti Joosefia enemmän kuin muita poikia ja Joosef oli syntynyt hänelle hänen ollessaan jo vanha. On silti uskottavampaa tulkita niin, että Joosefin ja muiden poikien välillä on

enemmän ikäeroa kuin alle kuusi vuotta ja se käy ilmi toisesta tutkielmastani, missä käsittelen Raamatun henkilöiden elämää sijoittaen ne ajallisesti järjestykseen.

Raamatun aikamääritykset ovat hyvin ongelmallisia ja on melkein mahdotonta saada aikoja sopimaan yhteen ilmoitettujen tapahtumien kanssa ilman ristiriitoja. Näyttää siltä, että ajoissa olisi joitakin virheitä ja niitä olisi etenkin silloin, jos Joosefin ja hänen vanhemman veljensä Juudan välillä on ikäeroa vain noin kolme vuotta. Näin pitäisi olla, jos Joosef on syntynyt saman seitsemän vuoden aikana kuin hänen vanhemmat veljensä. (1Ms 31:38,41; 29:29-30:25.) Joosef syntyi heistä viimeisenä ja Juuda neljäntenä. Kun sijoitetaan Leean synnyttämät kuusi poikaa seitsemän vuoden ajanjaksoon, niin Juudan on täytynyt syntyä neljäntenä tai viidentenä vuotena riippuen Leean synnytystahdista. Juuda olisi sitten syntynyt kuudentena tai seitsemäntenä vuotena ja näin Juudan ja Joosefin välillä olisi vain pari kolme vuotta ikäeroa. (ks. artikkelin alun taulukkoa)

Katso seuraavaa taulukkoa, niin näet asian selvemmin.

**Taulukko 2: Jaakobin lapset syntyivät Harranissa 7 vuoden aikana.**

Jaakobin lapset					
vuosi	Leea	Silpa	Bilha	Raakel	Raamattu
1	Ruuben				1Ms 29:30-32
2	Simeon				1Ms 29:33
3	Leevi		Daan		1Ms 29:34
4	Juuda		Naftali		1Ms 29:35
5	Isaskar	Gaad			1Ms 30:17,18
6	Sebulon	Asser		Joosef	1Ms 30:19-25
7	Diina				1Ms 30:21
	Vuosia myöhemmin			Benjamin	1Ms 35:14-20

Tämän aikamäärityksen ohella on olemassa toinen aikamääritys, mikä perustuu edellä esittämäni vaihtoehtoiseen käänöstapaan, jossa Jaakob sai ensin Leean vaimokseen ja vasta seitsemän vuoden kuluttua Raakelin. **On olemassa myös mahdollisuus, että Jaakob sai molemmat vaimot heti kuukauden jälkeen saavuttuaan Laabanin luokse, mutta lapset syntyivät silti 14 vuoden aikana.** Seuraavassa on taulukko lasten syntymisen ajoista tämän teorian mukaan. Se antaa paremmat mahdollisuudet sovittaa muiden lasten syntyminen annettuihin aikaväleihin.

**Taulukko 3: Jaakobin lapset syntyivät Harranissa 14 vuoden aikana.**

Jaakobin lapset					
vuosi	Leea	Silpa	Bilha	Raakel	Raamattu
1	Ruuben				1Ms 29:30-32
2	Simeon				1Ms 29:33
3	Leevi				1Ms 29:34
4	Juuda				1Ms 29:35
5			Daan		1Ms 30:1-6
6			Naftali		1Ms 30:7,8
7		Gaad			1Ms 30:9-11
8		Asser			1Ms 30:12,13
9	Isaskar				1Ms 30:17,18
10	Sebulon				1Ms 30:19,20
11	Diina				1Ms 30:21
12					
13					
14				Joosef	1Ms 30:22-25
	Vuosia myöhemmin			Benjamin	1Ms 35:14-20

Tämän ei tarvitse tietenkään olla juuri se järjestys ja aikataulu, missä lapset olisivat syntyneet, mutta se on kuitenkin sinne päin mukailen Raamatun kertomusta. (1Moos 29:29-30:25.) Tässä versiossa kestää yli vuoden häiden jälkeen ennen kuin Leean esikoinen syntyy. Sitten Ruuben on jo noin 8-vuotias, kun löytää lemменmarjoja pelloilta elonleikkuaan aikana. (1Ms 30:14s.) Jaakob halusi lähteä pois Joosefin syntymän jälkeen, mutta jäi kuudeksi vuodeksi ansaitsemaan karjaa, mikä sopisi tähän aikatauluun. (1Ms 30:25-41.) Kun Jaakob tapaa myöhemmin Eesaun ja lapset ovat pieniä, niin he olisivat tämän mukaan 7-18 vuotta



vanhoja. (1Ms 33:13.) Mikä tärkeintä, Juudan ja Joosefin väliin mahtuisi peräti 8 vuotta, jolloin Joosef olisi voinut syntyä Jaakobille hänen vanhoina päivinään – ainakin vanhempina kuin Leean ensimmäiset neljä poikaa. Ikäeroa heihin olisi 8-12 vuotta.

Tähän asti mainittuja tulkintaongelmia suurempia vaikeuksia tuottavat Juudan perheen tapahtumat Kanaanin maassa ennen perheen muuttamista Egyptiin, minne Joosef myytiin orjaksi. Juuda sai Raamatun kuvauksen perusteella Kanaanissa kolme poikaa, joista kaksi ehti kuolla ja kolmas varttui aikuiseksi ennen kuin Juudalle syntyi Peres. (1Ms 38.) Pereskin ehti kasvaa täysi-ikäiseksi ennen Egyptiin muuttoa ja sai kaksi poikaa, jotka olivat mukana Jaakobin matkasaattueessa. (1Ms 46:12,28.) Yritän seuraavaksi selvittää tätä ongelmaa ja katson, voiko aikoja saada mitenkään sopimaan yhteen niin, että ne olisivat realistisia ja siten mahdollisesti oikeita aikoja kertomaan Juudan perheen tapahtumat ennen Egyptiin muuttoa.

## ***Hesron ja Haamul syntyvät Kanaanin maassa (1Ms 46:12.)***

Juudan poika Peres syntyi vähintään yli 20 vuotta sen jälkeen, kun Joosef oli myyty orjaksi Egyptiin. Tämä siksi, että Pereksen äiti Taamar oli ensin naimisissa Juudan poikien Eerin ja Oonanin kanssa peräjälkeen. Nämä pojat syntyivät Juudalle sen jälkeen, kun Joosef oli myyty orjaksi. (1Ms 37-38.) Pojat kasvoivat siis ensin naimaikäisiksi ja Eerin kuoltua Oonan nai veljensä lesken yhteisön tavan mukaan synnyttääkseen veljensä nimelle jälkeläisen. (vrt. 5Ms 25:5,6.) Oonan ei halunnut siittää lasta veljensä nimelle, joten Herra antoi hänenkin kuolla. (1Ms 38:1-10.) Tämän jälkeen Juudan vaimo kuoli ja Juudan kolmas poika varttui naimaikäiseksi. (1Ms 38:11-14.) Vasta sitten Juuda yhtyi portoksi tekeytyneeseen Taamariin ja Peres syntyi. (1Ms 38:14-29)

Peres sai Kanaanin maassa kaksi poikaa, Hesronin ja Haamulin. Tämä voidaan päätellä siitä, että he olivat mukana siinä joukossa, mikä muutti Jaakobin kanssa Egyptiin. (1Ms 46:12.) Pereksen isä Juuda ei jäänyt Kanaanin maahan, niin että hänen poikansa olisivat syntyneet myöhemmin ja tulleet vasta jäljestäpäin Egyptiin. Juuda meni ennen muita Egyptiin ilmoittamaan Jaakobin tulosta Joosefille. (1Ms 46:28.) Oletettavasti hänen poikansa ja pojanpoikansa olivat jo tuolloin mukana, koska heidät on merkitty ja laskettu luettelossa Jaakobin kanssa Egyptiin muuttaneiden joukkoon. Kun Joosef asui jo valmiiksi Egyptissä, niin se asia on mainittu erikseen, mutta Juudan perheen kohdalla ei mitään poikkeusmainintaa ole tehty. (1Ms 46:19-22.) (ks. [Liite 1: Egyptiin muuttaneiden Jaakobin heimon jäsenten lukumäärä.](#))

Näin aikaa täytyi kulua noin 20 tai yli 20 vuotta Juudan poikien Eerin ja Oonanin syntymisestä heidän kuolemaansa ynnä Pereksen syntymään ja toiset 20 vuotta tai yli Hesronin ja Haamulin syntymään Kanaanin maassa. Yhteensä aikaa kului yli 40 vuotta Juudan ja Pereksen perheellä Kanaanin maassa. Sinä aikana Joosef oli ollut Egyptissä vasta 13 vuotta orjana ja noin 14 vuotta faraon korkeimpana hallitusmiehenä eli yhteensä 27 vuotta. (1Ms 37:2; 41:41-54.)

Joosef oli 17 vuotta vanha, kun hänet myytiin orjaksi Egyptiin. Farao teki hänestä mahtavimman hallitusmiehen valtakunnassa, kun hän oli 30-vuotias. Tästä saadaan 13 vuotta aikaa orjana. Sen jälkeen ei ole voinut kulua pitkää aikaa ennen hyvien vuosien tuloa. Hyvien vuosien aikana ennen nälkävuosia syntyivät Joosefin pojat Manasse ja Efraim. (1Ms 46:47-53.) Sen jälkeen tulivat nälkävuodet, jolloin Jaakob lähetti poikansa Egyptiin ostamaan viljaa. Tämä tapahtui kaksi eri kertaa. (1Ms 42-45.) Tämän jälkeen Joosef haettaa koko Jaakobin perheen Egyptiin ja elättää heitä siellä. (1Ms 47:11-12.) Sitä ei sanota suoraan, muuttiko Jaakob perheineen Egyptiin keskellä nälkävuosia vai niiden jälkeen. Kuvaus sopii paremmin siihen, että hän olisi muuttanut keskellä nälkävuosia, mutta silloin Juudan perheen aikojen sovittaminen annettuun väliin olisi entistä vaikeampaa, kun se jo näiden tietojen perusteella vaikuttaa lähes mahdottomalta ilman ristiriitoja.

Seuraava taulukko osoittaa, että Juudan perheellä oli Raamatun mukaan aikaa vain 26-27 vuotta kaikkeen siihen, mitä tapahtui ennen Egyptiin muuttoa. Aikaa olisi kuitenkin tarvittu 40-42 vuotta, jotta kaikki olisi ehtinyt tapahtua.

**Taulukko 4: Juudan perheen vaiheita ennen Egyptiin muuttoa**

Tapahtuma	vuosia	Raamattu
Joosef orjana->hoviin	13	1Ms 37:2,3; 41:46
7 hyvää vuotta	7	1Ms 41:47-53
7 nälkävuotta	7	1Ms 41:54->
<b>Yhteensä Kanaanissa</b>	<b>27</b>	
Juuda	vuosia	Raamattu
naimisiin	0	1Ms 38:1,2
Eer kuolee (Taamar leski)	18	1Ms 38:6,7
Oonan kuolee	1	1Ms 38:8-10
Juudan vaimo kuolee	2	1Ms 38:11,12
Seela aikuistuu	0	1Ms 38:11-14
Peres syntyy	0	1Ms 38:15-29
Hesron+Hamul syntyvät	21	1Ms 46:12
<b>Yhteensä</b>	<b>42</b>	

Jotta Juudan perheessä olisi ehtinyt tapahtua kaikki yllä olevassa taulukossa luetellut asiat ennen Egyptiin lähtöä, niin Juudan olisi täytynyt avioitua ennen kuin Joosef myytiin orjaksi Egyptiin. Hebreankielinen alkuteksti antaa mahdollisuuden tulkita niin, että Juudalla oli perhe jo ennen kuin Joosef myytiin Egyptiin, vaikka kertomus Juudan perheestä sijoittuikin tämän tapahtuman jälkeen Raamatussa. (1Ms 37-38.)

1Mooseksen kirja:

Ja tapahtui sinä aikana, kun Juuda lähti pois veljiensä luota, että hän meni erään adullamilaisen miehen luokse, jonka nimi oli Hiira.

Vanha käännös kertoo asian kuitenkin niin, että tämä olisi tapahtunut juuri silloin, kun Joosef oli myyty hetkeä aiemmin Egyptiin orjaksi.

1Mooseksen kirja:

Siihen aikaan Juuda lähti pois veljiensä luota ja asettui erään Adullamissa asuvan miehen luo, jonka nimi oli Hiira.

Oletetaan, että aiemmin esittämäni arvio Jaakobin lasten syntymäaajoista olisi oikein siten, että he syntyivät 14 vuoden aikana Laabanin luona. (1Ms 29:29-30:25; 31;38,41.) Huomioimme tässä versiossa vielä sen, että Jaakobilta meni jonkin aikaa siirtyä Harranista Sikemiin, missä Diina raiskattiin. (1Ms 32-34.) Lapsethan olivat pieniä lähdön aikaan, mutta Sikemissä Diina oli jo naimaikäinen ja vanhemmat pojat Simeon ja Leevi kykenivät tappamaan Sikemin miehet. (1Ms 33:13.) Myös muut pojat osallistuivat kostoretkeen ryöstäen itselleen Sikemin miesten vaimot ja lapset sekä tavarat. (1Ms 34:25-31.) Kovin pienet lapset tai teinit eivät tähän olisi kyenneet, vaikka Sikemin miehet kuumeesta heikkoina olivatkin.

Edellä esitetyt laskelmat kertovat sen, että Juudan perheellä oli liian vähän aikaa kasvaakseen riittävän suureksi ja jotta kaikki kertomuksessa kuvatut asiat olisivat ehtineet tapahtua ennen Egyptiin lähtöä. Olenkin tämän vuoksi laatinut pari vaihtoehtoista taulukkoa siitä, miten edellä esitetyn käännöstävän ja lisäoletusten avulla kertomusta voitaisiin tulkita niin, että se mahtuu jotenkin ilmoitettuun aikaväliin.

Seuraavassa taulukossa Jaakobin poikien ja Diinan syntyminen on ehdettu mahdollisimman lähelle toisiaan Laabanin luona olon alkuvaiheeseen. Näin saadaan Diinalle riittävästi ikää Sikemiin siirryttäessä, jolloin hänet raiskattiin. Joosef on lisäksi mahdollisimman paljon Juudaa nuorempi tämän teorian mukaan. Juuda avioituu heti Hebroniin paluun aikana, jolloin saadaan lisää vuosia Kanaanissa vietettyyn aikaan. Silti tarvitaan ”muuttujaan” noin kolme vuotta lisää, mitkä Joosef hallitsi Egyptissä ennen seitsemää hyvää vuotta. Näistä vuosista ei ole mitään mainintaa Raamatussa ja niiden sovittaminen kertomukseen on hyvin tulkinnanvaraista. Tämän parempaan aikaan selitykseen aikojen sovittamiseksi Raamatun raameihin en osaa kuitenkaan tehdä.

**Taulukko 5C.1: Jaakobin ja Juudan perheen vaiheet ennen Egyptiin lähtöä**

Aika luomisesta lukien			Ikä					
alku	loppu	Tapahtuma/ nimi	lisak	Jaakob				Raamattu
2108		<b>Jaakob syntyi</b>	60					1Ms 25:20-26; 47:9,28
2148		Eesaun heettiläiset vaimot	100	40				1Ms 26:34,35
2177	arvio	petoksella esikoisoikeus (ikä?)	129	69				1Ms 27 (lisak vanha j.1)
2178		Laabanin luokse (ikä?)	170	70				1Ms 28-29; 26:34,35
alku	loppu	Tapahtuma/ nimi	vuosia	Leea	Silpa	Bilha	Raakel	Raamattu
2178	arvio	Ruuben syntyy	1	Ruuben				1Ms 29:30-32
2179	arvio	Simeon syntyy	2	Simeon				1Ms 29:33
2180	arvio	Leevi syntyy	3	Leevi				1Ms 29:34
<b>2181</b>	<b>arvio</b>	<b>Juuda</b> ja Daan syntyvät	4	<b>Juuda</b>		Daan		1Ms 29:35; 30:1-6
2182	arvio	Naftali ja Gaad syntyvät	5		Gaad	Naftali		1Ms 30:7-11
2183	arvio	Asser ja Isaskar syntyvät	6	Isaskar	Asser			1Ms 30:12-18, Ruuben "iso"
2184	arvio	Sebulon syntyy	7	Sebulon				1Ms 30:19,20
2185	arvio	Diina syntyy	8	Diina				1Ms 30:21
2186			9					
2187			10					
2188			11					
2189			12					
2190			13					
<b>2191</b>	arvio	<b>Joosef syntyy</b>	14				<b>Joosef</b>	1Ms 30:22-25
2191	2197	6 vuotta karjan saamiseksi	20					1Ms 31:38,41
		Benjamin syntyy myöhemmin					Benjamin	1Ms 35:14-20

Yhteensä 20 vuotta Laabanin luona, 14 vuotta vaimojen saamiseksi ja 6 vuotta karjan saamiseksi (14+6=20 tai 7+7+6=20 v.)

Taulukko jatkuu seuraavalla sivulla.



## ***Kirjoitettua historiaa vai suullista perimätietoa?***

Raamatun historiasta ei ole säilynyt meille kirjallista tietoa ajalta ennen Moosesta. Mooseksen kirjat on kirjoitettu Mooseksen ja jonkun hänen aikalaisensa toimesta. Laki on Mooseksen kirjoittamaa ja historiallinen kerronta jonkun sellaisen, joka on elänyt Mooseksen kuoleman jälkeen. Mooses ei ole voinut itse kirjoittaa omasta kuolemastaan. (5Moos 31:24; 34:7.) Lisäksi kerronnan objektiivinen muoto ("Mooses meni", "Mooses sanoi", "Herra puhui Moosekselle", jne.) puhuvat sen puolesta, että joku muu on taltioinut tämän historiallisen osuuden kuin Mooses.

Ajalta ennen Moosesta ei ole säilynyt meille kirjoitettua tietoa. Näin ollen ne noin 2500 vuotta uskon isien elämää ja maailman varhaista historiaa, mitkä on kirjoitettu Raamattuun, perustuvat enemmän tai vähemmän suulliseen perimätietoon. Ei ole siis ihme, jos siellä on joukossa sisäisesti ristiriitaisia ajoituksia niin kuin nyt on Juudan perheen osalta. Silti tämä ei vaikuta Raamatun perusteella laskettavaan ihmiskunnan iän määrittämiseen. Aika Jaakobin syntymän ja kuoleman välillä on 147 vuotta, mutta siihen sisältyy ristiriitainen kertomus muutaman vuosikymmenen ajalta koskien Juudan ja tämän pojan Pereksen perheiden elämästä.

On tietysti mahdollista, että kirjoitettua historiaa on ollut olemassa jo aiemmin esimerkiksi Nooasta ja hänen pojistaan lähtien – niin kuin varmasti onkin ollut – mutta niitä kertomuksia ei ole mainittu liitetyn Mooseksen kirjoihin. Näin ollen Mooseksen kirjat sisältävät ehkä luultua vähemmän suullista perimätietoa ja perustuvat sittenkin kirjoitettuun historiaan, mutta näitä varhaisia alkutekstejä ei ole vain säilynyt meidän päiviimme. Ne olisi kuitenkin liitetty sitten Mooseksen jälkeen niihin Raamatun kertomuksiin, mitkä ovat nyt meidän luettavanamme.

Artikkelin lopussa on vielä taulukko, jossa on lueteltu ja laskettu ne henkilöt, jotka muuttivat Israelin kanssa Egyptiin. Myös siinä on ristiriitaisuutta Raamatun eri jakeiden välillä. Stefanuksen ja Vanhan testamentin kreikankielisen käännöksen Septuagintan mukaan Jaakobin kanssa muuttaneita sieluja oli 75 henkeä. (Apt 7:14; 1Moos 46:27.) Hepreakielisen alkutekstin ja myös Septuagintan mukaan saadaan sukuuettelosta laskemalla kuitenkin 70 henkeä, mihin lukuun sisältyvät Jaakob ja hänen kaikki lapsensa. Miniöitä eli Jaakobin poikien vaimoja ei ole otettu mukaan tähän lukuun: ei Joosefin vaimoa Assenatia eikä muiden poikien vaimoja. Näin Egyptiin muutti yhteensä 66 henkeä Jaakob mukaan lukien ja siellä oli valmiina Joosef ja tämän kaksi poikaa, Manasse ja Efraim eli yhteensä Jaakobin poikia ja tyttäriä Jaakob mukaan luettuna oli 69 henkeä eikä 70, niin kuin on mainittu. Luku 70 on saatu siten, että on lisätty lukuun 69 Joosefin vaimo eli Assenat, mikä aiheuttaa sekaannuksen lukujen laskemisessa ja tulkinnessa.

Septuagintan luku 75 jakeessa 1Moos 46:27 ja Stefanuksen puheessa (Apt 7:14.) ei voi pitää mitenkään paikkaansa, ellei sitten osa Jaakobin miniöistä ole kuollut ja heidät on kaikki laskettu mukaan lukuun. Siinä tapauksessa miniöitä olisi kuollut yhteensä kuusi henkeä, jolloin saadaan Jaakobin ja tämän poikien sekä näiden vaimojen luvuksi mainittu 75 henkeä.

+Jaakobin poikia ja tytär Diina Egyptiin yhdessä Jaakobin kanssa	66 henkeä
+Joosef, Manasse ja Efraim	3 henkeä
+Jaakobin miniöitä	15 henkeä
<u>=Yhteensä</u>	<u>84 henkeä</u>
- mahdollisesti kuolleet miniät	- 9 henkeä
<u>=Yhteensä</u>	<u>75 henkeä</u>

Tämä sama voidaan esittää myös taulukkona, mikä on tässä lopussa liitteenä. En usko kuitenkaan siihen, että alkuperäisessä tekstissä tai Septuagintassa olisi otettu huomioon Jaakobin miniöiden kuolema. Luvuista voi nähdä, että niissä on tyypillinen inhimillinen virhe, mikä on sattunut kirjoittajalle tai tekstin myöhemmälle kopioijalle.

Liite 1: Egyptiin muuttaneiden Jaakobin heimon jäsenten lukumäärä.

Israelin perhe Egyptiin	hlö	Raamattu	äiti	miniät	Lisätietoja/ huomioita
<b>Jaakob eli Israel</b>	1	1Ms 46:1-8; 35:19; 49:31			Raakel ja Leea kuolivat Kanaanissa
<b>Ruuben</b> , Hanok, Pallu, Hesron, Karmi	5	1Ms 46:8,9	<b>Leea</b>	1	
<b>Simeon</b> , Jemuel, Jaamin, Oohab, Jaakin, Soohar, Saul	7	1Ms 46:10		2	2 vaimoa, 1 kanaanilainen
<b>Leevi</b> , Geerson, Kehat, Merari	4	1Ms 46:11		1	
<b>Juuda</b> , Seela, Peres, Serah, Hesron, Haamul	6	1Ms 46:12; luku 38		2	Taamar †?, Pereksen vaimo
<b>Isaskar</b> , Toola, Puvva, Joob, Simron	5	1Ms 46:13		1	
<b>Sebulon</b> , Sered, Eelon, Jahleel	4	1Ms 46:14		1	
Diina	1	1Ms 46:15			
<b>Yhteensä Leean poikia ja tyttäriä</b>	<b>33</b>	1Ms 46:15			poikia ja tyttäriä (ben+bath)
<b>Gaad</b> , Sifjon, Haggi, Suuni, Esbon, Eeri, Arodi, Areli	8	1Ms 46:16	<b>Silpa</b>	1	
<b>Asser</b> , Jimna, Jisva, Jisvi, Beria, Serah, Heber, Malkiel	8	1Ms 46:17		2	Asserin vaimo †, Berian vaimo
<b>Yhteensä Silpan poikia ja tyttäriä</b>	<b>16</b>	1Ms 46:18			16 sielua (nefesh; henki, sielu)
<b>Joosef</b> , Manasse, Efraim	3	1Ms 46:19,20	<b>Raakel</b>	1	Joosefin vaimo Assenat ei ole mukana laskussa
<b>Benjamin</b> , Bela, Beker, Asbel, Geera, Naaman, Eehi, Roos, Muppim, Huppim, Ard	11	1Ms 46:21		1	
Yhteensä Raakelin poikia ja tyttäriä	<b>14</b>	1Ms 46:22			sielua (nefesh)
<b>Daan</b> , Husim	2	1Ms 46:23	<b>Bilha</b>	1	vain yksi poika, vaimo kuollut?
<b>Naftali</b> , Jahseel, Guuni, Jeaser, Sillem	5	1Ms 46:24		1	
<b>Yhteensä Bilhan poikia ja tyttäriä</b>	<b>7</b>	1Ms 46:25		<b>15</b>	sielua (nefesh)
<b>Yhteensä Jaakob+lapset</b>	<b>70</b>	<b>1Ms 46:27</b>			<b>Septuaginta 75 (vrt. Apt 7:14)</b>
.Joosef, <b>Assenat</b> , Manasse ja Efraim	-4	70-4=66 ja 3+1=4			Huom, Joosefin vaimo Assenat!
<b>Jaakobin kanssa lähti Egyptiin (miniät eivät ole mukana laskuissa)</b>	<b>66</b>	<b>1Ms 46:26</b>			Septuagintassa myös 66. Joosef, <b>Assenat</b> , Manasse ja Efraim eivät mukana laskuissa
.miniät	15				
<b>Jaakob + miniät + muut pojat paitsi Joosef</b>	<b>81</b>	<b>At 7:14; 1Ms 46:27</b>			75 Septuagintassa 1Ms 46:27
<b>Joosef, Manasse, Efraim</b>	<b>3</b>				
<b>Yhteensä koko perhe</b>	<b>84</b>				
.mahd. kuolleita miniöitä?	-9				
Luku 75 Septuagintassa	75	Tod.näk. virhe			75 Septuagintassa 1Ms 46:27

## Lukemistoa

- [Jaakobin ja Juudan perheiden vaiheet ennen Egyptiin lähtöä](#)
- [Jeesuksen Kristuksen sukupuu](#)